

INFORMACIONI SISTEM O STANDARDIMA I DRUGOJ TEHNIČKOJ REGULATIVI

Novi informacioni zahtevi proizašli iz Sporazuma o tehničkim preprekama trgovini u okviru GATT (Deo 1)

Komitet za sprovođenje Sporazuma o tehničkim preprekama trgovini u okviru GATT odžao je u Ženevi, Švajcarska, plenarni sastanak posvećen informacionim aspektima GATT Sporazuma i formiranju nacionalnih centara za informisanje u okviru GATT. Na temu informisanja usledila je opsežna diskusija koja se odnosila na pitanje strukture informacionog centra prilikom organizacije istog, na procedure informisanja, kao i potrebnog kvaliteta i brzine informisanja. Posebna pažnja posvećena je problemima jezika, budući da u okviru GATT ne postoji obaveza prevođenja već se informisanje vrši na nacionalnim jezicima, dok se zahtevi postavljaju na engleskom ili francuskom jeziku.

U okviru aktivnosti na ratifikaciji GATT Sporazuma u našoj zemlji Savezni zavod za standardizaciju, koji obavlja funkciju informisanja o jugoslovenskim standardima i propisima, inostranim i međunarodnim standardima i sistemu atestiranja u našoj zemlji, predviđen je da postane i informacioni centar u okviru GATT Sporazuma.

Angažovanje SZS na primeni GATT Sporazuma podrazumeva kako proširenje spektra informisanja, tako i odgovarajuće konceptualno, organizaciono i proceduralno prilagođavanje.

Prihvatanjem GATT Sporazuma SZS bi trebalo da u svojoj praksi poštuje sledeće koncepte:

- da kao bazu za svoje standarde koristi po pravilu međunarodne standarde i da u slučaju odstupanja pravovremeno obaveštava ostale potpisnice GATT uz odgovarajuće obrazloženje;
- da omogući potpisnicima GATT Sporazuma da se svojim primedbama uključe u diskusiju o nacrtima jugoslovenskih standarda i propisa i da njihovom mišljenju pokloni odgovarajuću pažnju;
- da jugoslovenski sistemi atestiranja, metode ispitivanja kao i administrativni postupci budu takvi da obezbede usaglašenost sa sistemima drugih zemalja kako bi bilo omogućeno uklapanje u te sisteme i uzajamno priznavanje rezultata ispitivanja.

Ove obaveze istovremeno znače i pravo da, sa jugoslovenske strane zainteresovani, učestvuju u javnoj diskusiji o standardima i propisima drugih zemalja, da i druge zemlje moraju dati obaveštenje u slučajevima kada im standardi odstupaju od međunarodnih standarda i da kao posledicu treba očekivati bolje usklađivanje sistema atestiranja i kontrole kvaliteta u svetu.

O novim obavezama u vezi sa informisanjem koje proističu iz GATT Sporazuma, biće reči u sledećem broju JUS informacija.

ANOTACIJE

NACRTA JUGOSLOVENSКИH STANDARDA

Nacrte jugoslovenskih standarda koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su komisije za standarde Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav pored stručnjaka zavoda ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi nacrti standarda su umnoženi i dostavljeni svim članovima komisija – predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primedbe.

Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti nacrti

se stavljaju na javnu diskusiju i zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima standarda 1. april 1982. godine.

Zainteresovani koji nisu primili tekstove nacrti standarda mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa zahtevom da im se isti dostave.

IZ GRUPE ZA BEZBEDNOST I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Iz oblasti tehničkih zaštitnih sredstava

JUS Z.B1.009 — Lična zaštitna sredstva. Izolacioni aparati za zaštitu organa za disanje. Aparati sa komprimovanim vazduhom.

IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

Iz oblasti energetskih transformatora

JUS N.H1.016 — Energetski transformatori. Smernice za terećenje uljnih transformatora.

JUS N.H1.017 — Energetski transformatori. Merenje nivoa buke transformatora i prigušnica.

IZ GRUPE ZA INFORMATIKU

Iz oblasti skupova znakova, kodova i šifarskih sistema

JUS I.B1.001 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Osnovna verzija

JUS I.B1.002 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za hrvatskosrpsko i slovenačko latinsko pismo.

JUS I.B1.003 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za srpskohrvatsko ćirilično pismo

JUS I.B1.004 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za makedonsko ćirilično pismo.

IZ GRUPE ZA RUDARSTVO I METALURGIJU

Iz oblasti čeličnih užadi za kablove

JUS N.C1.702 — Čelična užad za nadzemne vodove

ODRŽANI SASTANCI

A. Sastanak Komisije za standarde iz oblasti građevinskih okova i okova za nameštaj održan je 9. i 10. septembra 1981. godine u Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35.

Na sastanku su uz minimalne korekcije definitivno usvojeni sledeći standardi:

JUS M.K3.028 — Okov za građevinsku stolariju. Brava za vrata simetrična, univerzalna — 72. Oblik i mere

JUS M.K3.048 — Okov za građevinsku stolariju. Prihvatna ploča za simetrične univerzalne brave — 72. Oblik i mere

JUS M.K3.058 — Okov za građevinsku stolariju. Štit za brave — 72. Oblik i mere

JUS M.K3.050 — Okov za građevinsku stolariju. Kvaka za vrata. Oblik i mere

B. Sastanak komisije za standarde iz oblasti čeličnih limova održan je 16. i 17. septembra 1981. godine u Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd.

Na sastanku su definitivno usvojeni sledeći nacrti standarda:

JUS C.B4.025 — Pocinkovani limovi od niskougleničnih čelika. Tehnički uslovi za izradu

JUS C.B4.081 — Pocinkovani limovi. Oblik i mere

Pre davanja u štampu pomenuti standardi treba još jedanput da se razmotre u okviru radne grupe predstavnika proizvođača i potrošača (Rudnici i željezarna Skoplje; MK Smederevo, Fabrika pocinkovanog lima, Vučitrn; „Crvena Zastava“ — Kragujevac; TAM — Maribor i Trimo — Trebinje) i da se označavanje pocinkovanog lima usaglasi sa označavanjem belog lima.

C. Sastanak Komisije za standarde iz oblasti ispitivanja i primene čelika za armirani i prednapregnuti beton održan je 19. i 20. novembra 1981. g. u Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35.

Na sastanku su uz minimalne korekcije definitivno usvojeni sledeći nacrti standarda:

JUS C.K6.033 — Čelici za prednaprezanje. Proveravanje geometrijskih karakteristika žice, šipke i užadi

JUS C.K6.034 — Čelici za prednaprezanje. Ispitivanje zatezanjem

JUS C.K6.035 — Čelici za prednaprezanje. Ispitivanje izotermne relaksacije

JUS C.K6.036 — Čelici za prednaprezanje. Ispitivanje osetljivosti na koroziju amonijum tiocianatom

JUS C.K6.026 — Istegnuti metal

D. Sastanak Komisije za standarde iz oblasti finih filomva održan je 9. decembra 1981. god. u Saveznom zavodu za standardizaciju u Beogradu.

Na sastanku su definitivno usvojeni sledeći nacrti standarda:

JUS C.B4.026 — Hladnovaljani beli limovi i hladnovaljani fini limovi u tablama

JUS C.B4.028 — Hladnovaljani beli limovi i hladnovaljani fini limovi. Minimalni zahtevi za pakovanje

JUS C.A6.022 — Određivanje površinske mase kalajne prevlake na belom limu. Volumetrijska metoda

Na sastanku je razmotren i usvojen prednacrt standarda koji će se posle usaglašavanja na radnoj grupi staviti na javnu diskusiju:

JUS C.B4.027 — Hladnovaljani beli limovi i hladnovaljani fini limovi u koturovima

Sastanak radne grupe, Komisije iz oblasti belih i finih limova, na kome su dopunjeni i usaglašavani pomenuti predlozi između predstavnika industrije za preradu mesa, voća, povrća, ambalaže (Jugoslovenski institut za tehnologiju mesa, Saturnus — Ljubljana) i budućih proizvođača — Hemijske industrije „Zorka“ iz Šabca i MK železara Smederevo održan je 16. decembra 1981. godine u SZS — Beograd.

Na sastanku Radne grupe usaglašeni su i dopunjeni na bazi primedbi JUS C.B4.028 i JUS C.A6.022 koji mogu da se štampaju, dok kod standarda JUS C.B4.026 treba usaglasiti označavanje sa JUS C.B4.025 odnosno utvrditi jedinstvenu metodologiju za označavanje limova sa prevlakama.

E. Sastanak radne grupe, Komisija za čelike iz oblasti crne metalurgije, za izradu nacrt predloga „Programa izrade novih i revizije postojećih standarda iz oblasti crne metalurgije održan je 20. i 21. decembra 1981. god. u Saveznom zavodu za standardizaciju u Beogradu.

Na sastanku je razmotren nacrt predloga Programa i zaključeno je da se stavi na javnu diskusiju pošto je usvojen od strane Radne grupe i Komisije Saveznog zavoda za standardizaciju.

Ovaj program rađen je kao zadatak Saveznog izvršnog veća od maja 1980. godine.

Javna diskusija će trajati do 1. februara 1982. godine.

F. Sastanak Radne grupe Komisije za čelične cevi održan je 10. i 11. decembra u Beogradu u Saveznom zavodu za standardizaciju.

Na sastanku su definitivno usaglašeni tekstovi i tabele sledećih standarda:

JUS C.B5.050 — Čelične cevi sa šavom, precizne, jedanput hladno vučene ili hladno valjane. Tehnički uslovi

JUS C.B5.213 — Čelične cevi sa šavom hladnooblikovane okruglog, kvadratnog i pravougaonog preseka, za konstrukcije. Oblik i mere

JUS C.B5.249 — Čelične cevi sa šavom, precizne, jedanput hladnovučene ili hladnovaljane, kvadratnog i pravougaonog preseka. Oblik i mere

JUS C.B5.250 — Čelične cevi sa šavom, precizne, jedanput hladnovučene ili hladnovaljane. Oblik i mere

Ovi standardi su od strane Komisije definitivno usvojeni još aprila 1981. g. međutim davanje istih u štampu bilo je odloženo zbog naknadnih provera statičkih vrednosti i razdvajanja prvobitnog predloga JUS C.B5.250 koji je obuhvatao cevi okruglog, kvadratnog i pravougaonog preseka na JUS C.B5.250 i JUS C.B5.249 kod kojih su, na zahtev potrošača razdvojene precizne cevi okruglog preseka od cevi kvadratnog i pravouglog preseka.

G. Komisija za standarde iz oblasti skupova znakova, kodova i šifarskih sistema održala je sastanak 21. i 22. decembra 1981. godine, u Beogradu, u prostorijama Saveznog zavoda za standardizaciju.

Na dnevnom redu bila je diskusija o prednacrtima sledećih standarda:

JUS I.B1.001 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Osnovna verzija.

JUS I.B1.002 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za hrvatskosrpsko i slovenačko latinsko pismo.

JUS I.B1.003 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za srpskohrvatsko ćirilično pismo.

JUS I.B1.004 — Obrada podataka. Skup znakova za razmenu podataka kodiranih sa 7 bitova. Verzija za makedonsko ćirilično pismo.

Nakon sadržajne diskusije jednoglasno je zaključeno da se standardi mogu anotirati.

Potom je razmatran plan rada za 1982. godinu. Komisija je planirala dva sastanka i usvojila dnevni red i termine ovih sastanaka.

Tako je u okviru Komisije formirano više radnih grupa i usvojen je program rada radnih grupa za 1982. i 1983. godinu. Formirane su sledeće radne grupe:

— Radna grupa za osnovne kodove — koordinator N. Žvokelj, INTERTRADE, Ljubljana

— Radna grupa za primenu osnovnih kodova — koordinator Z. Petrović-Flajs, Zavod za informatiku SIV, Beograd

— Radna grupa za šifarske sisteme I (zemlje, valute) — koordinator Dr. S. Tančić, Savezni zavod za statistiku, Beograd,

— Radna grupa za šifarske sisteme II (delatnost, artikli) — koordinator Dr. Bukta, Savezni zavod za statistiku, Beograd

— Radna grupa za šifarske sisteme III (republike i pokrajine, OUR, naseljena mesta i opštine) — koordinator M. Katić, Zavod SR Slovenije za statistiku.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Sastanak Komisije za standarde iz oblasti zavarivanja i srodnih postupaka u saradnji sa Komisijom VII SDTZJ, održaće se 20. i 21. januara 1982. godine, u Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sala 97/IV sprat, sa početkom prvog dana u 10 časova.

Dnevni red:

1. Razmatranje konačnog teksta standarda JUS C.T3.010, JUS C.T3.015, JUS C.T3.008, JUS C.H3.018 i PTN za izradu konstrukcija zavarivanjem.

(Primedbe na nacрте navedenih standarda dostavili su: Institut za varilstvo – Ljubljana, MIN – Niš i Prva iskra – Barič.)

2. Razmatranje prednacрта standarda:

– JUS C.H3.016 – Obložene elektrode za ručno elek-

trolučno zavarivanje livenog gvožđa. Označavanje.

Predlog je pripremila Železarna Jesenice;

– JUS C.T3.092 – Manometri za uređaje i postrojenja za zavarivanje, rezanje i srodne postupke.

Predlog je pripremio „Teleoptik“ – Zemun.

– JUS K.M6.022 – Suvi osigurači za aceten.

Predlog je pripremio Institut za varilstvo – Ljubljana;

– JUS C.T3.054 – Sučeoni spojevi izvedeni topljenjem čelika. Ispitivanje poprečnim bočnim savijanjem.

Predlog je pripremio Savezni zavod za standardizaciju.

3. Informacija o radu ISO i IIW na temu: „Provera stručne osposobljenosti zavarivača“. Informaciju će dati dr I. Rožanić – delegat SDTZJ.

4. Dogovor o daljem radu.

Svim svojim saradnicima

srećnu Novu 1982. godinu želi

Savezni zavod za standardizaciju

OBAVEŠTENJE
PROIZVODNI PROGRAM I PRETHODNO PRIJAVLJIVANJE ZA 47. GENERALNO ZASEDANJE IEC U RIO DE JANEIRO, BRAZIL, OD 31. MAJA DO 12. JUNA 1982. GODINE

Obaveštavaju se članovi sekretarijata Tehničkih odbora i pododbora Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta JEK da će prema provizornom programu, koji može da doživi neznatne izmene, na 47. Generalnom zasjedanju IEC u Rio de Janeiro, pored Saveta (8. juna) i Akcionog komiteta (3. i 11. juna) zasedati još i sledeći TC, SC-IEC:

1(31. maj i 1. jun), 2A (31. maj i 1. jun), 12 (5. i 10. jun), 12A (31. maj i 1. jun), 12B (5. do 10. jun), 12E (5. do 9. jun), 12F (1. do 4. jun), 12G (2. do 4. jun), 13 (3. jun), 13A (31. maj do 2. jun), 15B (2. i 3. jun), 17 (10. jun), 17A (7. do 9. jun), 17B (5. do 9. jun), 17C (3. i 4. jun), 20 (9. i 10. jun), 20A (4. i 5. jun), 20 B (7. i 8. jun), 23C (3. i 4. jun), 23J (7. do 9. jun), 28A (2. do 4. jun), 36 (4. jun), 36B (1. i 2. jun), 36C (3. jun), 42 (7. do 10. jun), 52 (7. do 10. jun), 63 (31. maj i 1. jun), 71 (31. maj do 4. jun), 76 (7. do 10. jun), 78 (3. i 4. jun).

Centralni biro IEC priprema sa svoje strane aranžmane za

učesnike iz Evrope po najpovoljnijim cenama. JEK je u međuvremenu pribavio ponudu VARIG-a prema kojoj bi svi učesnici iz Jugoslavije dobili popust u avionskom prevozu od 42 % i za troškove boravka 50 % (noćenje sa doručkom), sa plaćanjem celog aranžmana u dinarima, ukoliko bi krenulo najmanje 10 putnika, s tim što bi polazak iz Beograda za sve učesnike bio 29. maja (subota) u 11,15 , čas. a povratak u Beograd 14 juna u 19 čas.

Molimo sekretare da o ovome obaveste sve članove zainteresovanih TO, TPO.

Prethodne prijave (mogu se izvršiti teleksom ili telefonom) treba dostaviti Generalnom sekretarijatu JEK do 14. januara 1982. godine.

Sva dopunska obaveštenja mogu se dobiti od Generalnog sekretarijata JEK na telefon 644-066, lokal 319, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/III, teleks 12089 YU JUS.

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju, primerci su besplatni, izlaze dva puta mesečno.
 Adresa: Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd.
 Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokal 348 i 349, grupa za građevinarstvo 304, grupa za hemiju 316 i 315, grupa za mašingradnju i saobraćaj 342, 343, grupa za elektro-

tehniku 319, 320, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 346, grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350, grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 275, grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 308, urednik biltena 276.
 Standardoteka: 240
 Sekretar: 290.

41

428/1981/1

700052555.5,1

COBISS

